

Ügyszám: NAIH-8821-3/2023

Testkamerák alkalmazásának adatvédelmi korlátai parkolóőr (nem közterület-felügyelő) által végzett parkolás ellenőrzési feladatok kapcsán

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) az elmúlt időszakban több beadvány is érkezett azzal kapcsolatban, hogy egyes települések közigazgatási területén a parkolás-ellenőrzési feladatokat, várakozási közszolgáltatási feladatokat nem közterület-felügyelőkkel, hanem közterület-felügyelőknek nem minősülő parkolóőrök alkalmazásával látják el települési önkormányzatok, vagy az általuk e célra létrehozott gazdasági társaságok. A beadványokban foglaltak alapján a parkolóőrök a munkájuk során az utóbbi időben egyre gyakrabban tapasztalnak atrocitásokat az eljárással érintettek részéről; ennek következtében a parkolóőrök biztonságérzete hatványozottan csökkent. A parkolóőrök biztonságának növelése és a bejelentések hatékony kivizsgálása érdekében a parkolóőröket kép- és hangfelvételt készítő testkamerákkal kívánják felszerelni.

I. Egy-egy adatkezelés jogszerűségét, jogszabálynak való megfelelését a Hatóság elsősorban vizsgálati vagy adatvédelmi hatósági eljárás keretében, illetve az adatvédelmi hatásvizsgálatot követő előzetes konzultáció során tudja vizsgálni és értékelni, tekintettel arra, hogy a Hatóságnak csak ezen eljárások keretében van lehetősége arra, hogy a körülményeket teljes körűen feltárja.

Az adatkezelés valamennyi ismérve ugyanis az adatkezelőnél áll rendelkezésre, ezért elsősorban ő képes annak megítélésére, hogy a jogszabályi megfelelés érdekében milyen intézkedések lehetnek szükségesek. Az általános adatvédelmi rendelet¹ (a továbbiakban: GDPR) és az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) alapján is az adatkezelő kötelezettsége, hogy az adatkezelés körülményeinek, illetve kockázatának figyelembevételével megfelelő intézkedéseket hajtson végre annak érdekében, hogy az adatkezelés megfeleljen az előírásoknak, és ezt bizonyítani is tudja.

II. A bűnüldözési, honvédelmi, illetve nemzetbiztonsági célú adatkezelésre jogszabály által nem kijelölt és arra nem felhatalmazott adatkezelők tevékenysége kapcsán a GDPR rendelkezései alkalmazandóak, amelynek fogalom meghatározásai alapján egy természetes személyre vonatkozó bármely információ személyes adatnak², az adatokon elvégzett bármely művelet, így például annak gyűjtése, rögzítése, tárolása pedig adatkezelésnek³ minősül.

¹ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2016. április 27-i (EU) 2016/679 RENDELETE a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

² GDPR 4. cikk 1. pont: „személyes adat”: azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható”

³ GDPR 4. cikk 2. pont: „adatkezelés”: a személyes adatokon vagy adatállományokon automatizált vagy nem automatizált módon végzett bármely művelet vagy műveletek összessége, így a gyűjtés, rögzítés, rendszerezés, tagolás, tárolás, átalakítás vagy megváltoztatás, lekérdezés, betekintés, felhasználás, közlés továbbítás, terjesztés vagy egyéb módon történő hozzáférhetővé tétel útján, összehangolás vagy összekapcsolás, korlátozás, törlés, illetve megsemmisítés”

A GDPR előírásai alapján **az adatkezelő⁴ az elsősorú felelős az adatkezelés jogszerűségéért.** A GDPR 5. cikke tartalmazza azon **fő alapelveket**, amelyeket a személyes adatok kezelése során – az adatkezelés jogalapjától függetlenül – figyelembe kell venni, és amelyeknek folyamatosan érvényesülniük kell az adatkezelés során. Ilyen alapelv:

- a jogszerűség, tisztességes eljárás és átláthatóság⁵,
- a célhoz kötöttség⁶,
- az adattakarékosság⁷,
- a pontosság⁸,
- a korlátozott tárolhatóság⁹, valamint
- a bizalmasság és integritás¹⁰ elve.

Bármely adatkezelés jogszerűségének elengedhetetlen feltétele, hogy annak megfelelő jogalapja legyen, azaz a GDPR 6. cikk (1) bekezdésében¹¹ szereplő valamely feltétel érvényesüljön.

Az elszámoltathatóság elvéből¹² fakadóan **az adatkezelő felelős az adatvédelmi alapelveknek való megfelelésért, továbbá köteles úgy dokumentálni és nyilvántartani az adatkezelést, hogy annak jogszerűsége utólag bizonyítható legyen.**

Az Európai Adatvédelmi Testület a személyes adatok videoeszközökkel történő kezeléséről szóló 3/2019. számú iránymutatásában¹³ részletesen kifejti ezen alapelveknek történő megfelelés vizsgálatának lépéseit, az adatkezelés abszolút korlátait a GDPR hatálya alá tartozó adatkezelések kapcsán.

III. A Hatóság nyomatékosan felhívja a figyelmet arra, hogy közterület megfigyelésére csak szűk körben van lehetőség, mivel ez a tevékenység sértheti a kamerával megfigyelt személy magánszféráját azáltal, hogy akár akarata ellenére is szerepel a felvételeken. Így például az **alábbi személyek kifejezett törvényi előírások szerint** készíthetnek közterületen (testkamerával is) képfelvételt:

⁴ GDPR 4. cikk 7. pont: „adatkezelő”: az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza; ha az adatkezelés céljait és eszközeit az uniós vagy a tagállami jog határozza meg, az adatkezelőt vagy az adatkezelő kijelölésére vonatkozó különös szempontokat az uniós vagy a tagállami jog is meghatározhatja”

⁵ GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) pont

⁶ GDPR 5. cikk (1) bekezdés b) pont

⁷ GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pont

⁸ GDPR 5. cikk (1) bekezdés d) pont

⁹ GDPR 5. cikk (1) bekezdés e) pont

¹⁰ GDPR 5. cikk (1) bekezdés f) pont

¹¹ GDPR 6. cikk (1) bekezdés: „A személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül:

- a) az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;
- b) az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;
- c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;
- d) az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;
- e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;
- f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek. Az első albekezdés f) pontja nem alkalmazható a közhatalmi szervek által feladataik ellátása során végzett adatkezelésre.”

¹² GDPR 5. cikk (2) bekezdés

¹³ 3/2019. számú iránymutatás a személyes adatok videoeszközökkel történő kezeléséről

https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_201903_video_devices_hu.pdf

- a **rendőrségi adatkezelő szervek nevében eljáró személyek**, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 42-42/A. §-i alapján;
- a **közterület-felügyelő**, a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény 7-7/A. §-ai alapján;
- a **természetvédelmi őr és az önkormányzati természetvédelmi őr**, a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény 15/A. §-a alapján.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések számos garanciális rendelkezést is tartalmaznak az érintettekről készített kép-, és hangfelvételek által jelentett magas adatvédelmi kockázatra tekintettel az adatkezeléssel kapcsolatban (így például a felvételek felhasználása, az adatkezelés biztonsága vagy a megőrzési idő vonatkozásában).

A Hatóság nyomatékosan felhívja a figyelmet arra, hogy – a közterület-felügyelővel ellentétben – sem a parkolóőr, sem a parkolásellenőrzési feladatokkal felruházott gazdasági társaság nem lehet bűnüldözési célú adatkezelést folytató adatkezelő, bűnmegelőzési célra kamerás adatkezelést nem folytathat az Infotv. 3. § 10a. pontjára¹⁴ tekintettel.

IV. A fentiekben kifejtetteken túl az sem elhanyagolható szempont, hogy a parkolóőrök testkamerákkal történő felszerelése **adott esetben munkahelyi ellenőrzési célú adatkezelésnek is minősülhet, amely szintén számos kérdést, illetve problémát vethet fel.**

A kamerás megfigyelések abszolút korlátját jelenti az emberi méltóság tiszteletben tartása, ezért **a kamerákat a munkavállalók és az általuk végzett tevékenység állandó jellegű, kifejezett cél nélküli megfigyelésére nem lehet működtetni; a folyamatos kép- és hangrögzítés nem felel meg a szükségesség-arányosság követelményének.**

Hangsúlyozandó, hogy – az Alkotmánybíróság gyakorlatából következően is – csak abban az esetben működtethető (test)kamera a munkavállalók életének és testi épségének védelme céljából, **ha a veszély ténylegesen fennáll és közvetlen, így az eshetőleges veszély nem lehet alkotmányosan elfogadható adatkezelési cél.**

V. Fentiekre tekintettel azt kell elsődlegesen megvizsgálni, hogy a beadványokban hivatkozott cél (azaz a parkolóőrök biztonságának növelése és a bejelentések hatékony kivizsgálása) elérhető-e más, adatkezelést nem érintő megoldással. Így például a „kockázatosabb” helyszíneken párban intézkedő parkolóőrökkel vagy közterület-felügyelő jelenlétével. A Hatóság álláspontja szerint **a beadványokban hivatkozott adatkezelés (azaz a testkamerák parkolóőrökön történő elhelyezése a parkolóőrök biztonságának növelése és a bejelentések hatékony kivizsgálása érdekében) nem felel meg sem a szükségesség, sem az arányosság követelményének.**

A fentiekre tekintettel a Hatóság a rendelkezésére álló információk alapján jelenleg azon az állásponton van, hogy a parkolóőrök testkamerákkal történő felszerelése pusztán a

¹⁴ Infotv. 3. § 10a. * bűnüldözési célú adatkezelés: **a jogszabályban meghatározott feladat- és hatáskörében** a közrendet vagy a közbiztonságot fenyegető veszélyek megelőzésére vagy elhárítására, a bűnmegelőzésre, a bűnfelderítésre, a büntetőeljárás lefolytatására vagy ezen eljárásban való közreműködésre, a szabálysértések megelőzésére és felderítésére, valamint a szabálysértési eljárás lefolytatására vagy ezen eljárásban való közreműködésre, továbbá a büntetőeljárásban vagy szabálysértési eljárásban megállapított jogkövetkezmények végrehajtására irányuló **tevékenységet folytató szerv vagy személy** (a továbbiakban együtt: bűnüldözési adatkezelést folytató szerv) ezen tevékenység keretei között és céljából – ideértve az ezen tevékenységhez kapcsolódó személyes adatok levéltári, tudományos, statisztikai vagy történelmi célból történő kezelését is – (a továbbiakban együtt: bűnüldözési cél) végzett adatkezelése;

parkolóőrök biztonságának növelése és a bizonyítás megkönnyítése (bejelentések hatékony kivizsgálása) céljából nem elfogadható; a parkolóőrök testkamerákkal történő felszerelésére jelenleg a GDPR 5. cikkében foglalt alapvető korlátokra is figyelemmel nem azonosítható jogalap.

A beadványokban említett célok (a parkolóőrök biztonságának növelése és a bejelentések hatékony kivizsgálása) eléréséhez **a Hatóság olyan egyéb megoldás kialakítását javasolja, amely nem, vagy kisebb mértékben járna személyes adatok kezelésével**, így például párban intézkedő parkolóőrök alkalmazásával, vagy közterület-felügyelő bevonásával, aki bűnmegelőzési célú adatkezelésre feljogosított személyként testkamerát is alkalmazhat a Kftv. 7. § (2) bekezdésére¹⁵ tekintettel.

VI. A közterületi kamerarendszerek adatvédelemmel kapcsolatos követelményei és kérdései kapcsán **a Hatóság szíves figyelmükbe továbbá a 2020. évi adatvédelmi tisztviselők konferenciáján tartott előadások videóanyagait is**, amelyeket a <https://naih.hu/kameras-adatkezelesek> hivatkozáson keresztül érhet el.

Budapest, 2023. október 25.

Dr. habil. Péterfalvi Attila,
elnök, c. egyetemi tanár

¹⁵ Kftv. 7. § (2) A felügyelő az intézkedésével érintett személyről, az intézkedése vagy az eljárása szempontjából lényeges környezetről és körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt (a továbbiakban együtt: felvétel) készíthet.